

מסורת הש"ס

המביא פרק רביעי ביצה

לב.

עין משפט
נר מצוה

בז א"מ פ"ב מהלכות
יו"ט הלכה י"ב סמג
לפון סה טו"ש"ע א"ח ס'
מקב סעף ו':
בב ב"מ פ"ד מהלכות
יו"ט הלכה ח סמג
לפון עה טו"ש"ע א"ח ס'
מקב סעף ו':
בב ג"מ ג' שם ה' א' סמג
שם טו"ש"ע שם ס'
מקב סעף ו':
ל ד"מ פ"ג וסמג שם טו"ש"ע
א"ח ס' מקב סעף ח':
לא ה"מ פ"טו"ה מהל'
כלים הלכה א':

רבינו חננאל (המשך)

הגר משור ליה מנא, אמר
רב יוסף ר' מאיר היא,
התנן כלי חרס מאימתי
מקבל טומאה, ר' מאיר
אומר משנינו מלאכתו,
וכיון שפחת לו מקום
לצוק בתיכור שמן, כבר
נגמרה מלאכתו, וח"כ
עד שיצרפנו בכבשן,
פירוש זה הגר א"ע"פ
שהוא פתוח לקבל שמן,
אין מוציין בתיכור עד
שיצרפנו בכבשן,
להדליק בו, ודחה אביי
להא דרב יוסף ואמר,
למאי חזי, ופוקיין הכא
ר' מאיר התם משגמרה
מלאכתו חזי כלי ומקבל
טומאה, אלא משום
דא"ע"פ דלא חזי למיכל
ביה ולאשתמשו בגריה
עד שיצרפנו בכבשן,
השתא מיהא חזי לאנוחי
בשניה מידי, הכא האי
גר קודם שיצרפנו בכבשן
למאי חזי, ופוקיין הכא
נמי כיון שבעש לו פתח
חזי לקבולי ביה פשיט.
רב אשי מחיי לה הכי
אמר רב יוסף ר"א בר
צדוק [היא], דתנן אלפסין
חרניות טהורות באהל
המת וטמאות במשא הוב,
ר' אלעזר בר' צדוק
אומר אף טהורות במשא
הוב, לפי שלא נגמרה
מלאכתו, פירוש אילו
אלפסין חרניות טהורות
הוב, דהניא אין פוחתין
לפסין טומאים, רש"י
מחיי בירושלמי
תני לפסין טומאים שעשאן
מפני שהיה מלאכה [כלי]
בירושלמי
ר' ירמיהו א"ר ר' יוחנן
א"ר הוה
כלי חרס, רש"י, T. אין זה
פחול הוא דמקבל טומאה
בחיטט משום שיש לכלי
תוך אלה שהוא צמיד
פחול נכ"מ.

מוסף רש"י

מסיקין בכלים, צו"ט
שחיי רחין לטלטל
ויטלטל וימנע לתוך אזור
(שבת קכ"ד), ואין מסיקין
בשברי כלים, דלוי לוי
מוקלין ולא חזי לטלטל
(שם) א': בשברי כלים
שנצטרו ב' צדדים דלוי לוי
טול (שם כח: קמ"ג),
לחזיר, נכנס לחזיר ממנו
חור בית המרחץ ולא נמן
עליו מים, וקודם גזירה,
עד שלא גזרו על היצה
(ברכות כז:).

מוסף רש"י

פחיתת חרס ששוקע
אצבעו בביצים ועושין
בזון בית קבר, רש"י.
ב. ואמאי אמרין בגמרא
מאן תנא דפחיתת כלי
משור ליה מנא, מ"מ.
ג. ר"מ היא, דתנן כלי
חרס, רש"י, T. אין זה
כלי חרס, ה"ל כלי חרס, ה"ל
פחול הוא דמקבל טומאה
בחיטט משום שיש לכלי
תוך אלה שהוא צמיד
פחול נכ"מ.

אין פוחתין את הגר, פירש רש"י לטול אחד מן הגולמים של יוצר
ולתחובו אגרופו בתוכו ולחקוק נר שעושה כלי ומימיה א"כ פשיטא
דאסור דאפילו אין עושה כלי גמור מ"מ אסור להתחיל את הכלי
וע"כ מאי קא חמר עלה בגמרא מאימתי מקצלין טומאה משעה
שנגמרה מלאכתו הואיל והוי כלי והא
כיון דהוי קודם אפייתו שנתורב אס
כן הוי כלי אדמה וכלי אדמה אין
מקצלין טומאה לכן נראה לפרש דאין
פוחתין את הגר שכן רגילין לשום
באזרו קודם אפייתו קש או דבר
אחר כדי לשמור האזיר בשעת אפייה
שלא יפלו הממילות יחד ויסתום האזיר
ולאחר אפייתו קלת מסלקין אותו
דבר שצמחו ועל זה קאמר אין פוחתין
את הגר כלומר שאין מסירין מה
שצמחו דהוי כמו גמר כלי וגממה
מלאכתו ולפי שרגילין לאחר שסלקו
מה שצמחו שמוציין אותו לתנור
כדי לצרפו היטב קאמר בגמרא מאן
תנא דפחיתת נר מנא הוא וקאמר
ר"מ היא דקאמר דמקצלין טומאה
כשסלק מה שצמינן בתוכו אע"פ
שלא החזירו אותו עדיו לתנור אלא
דפחיתת נר היינו גמר כלי ורבי
יהושע קאמר משצירפו צנכשן דלוי
כלי עד שיחזיר אותו לתנור כדי
לצורפו אס כן לדידיה פחיתת
הוא שריא:

אלפסין חרניות טהורות באהל

המת, פ"י רש"י עקרות
של עיירות ואין מקפדין על כלים נאים
ואיך שנפשת הכלי של חרס אכולין
זה המי מטמא בהססין עד שממחקק
ותצרך צאש והן טהורין צאשל המת
שאין להם תוך וצעינן כלי פתוח
ועמאות צמאש הוב דהוב מטמא כלי
חרס בהסס דנפקא לן ^ט מכלי חרס
אשר יגע בו איהו מגעו שהוא
ככולו הוי אומר זה הסטו דלא צעינן
תוך ומימיה דהואיל דאין להם תוך
היכי מטמא בהססין הא אמרינן ^ט כל
שאני צא לכלל מגע אינו צא לכלל
הסס ^ט לכך פ"י ר"ת ערניות יש להן
תוך אלא שצמחו למעלה ועומדות
ליפתת ואותם של כפריים אין מקפדין
ואכולין כך עליהן וטהורות צאשל
המת דהא כלי צמיד פחיל
טור צאשל המת ומימיה טמאים
בהססין והואיל ועומדין ליפתת
דאמרינן ^ט גצי צמיד פחיל שמה
חסיטט אשתו וקאמר נמי ^ט כלי
צמיד פחיל נלול צאשל המת ואינו
נלול צמעת לעת שצנדה:
וקטמא

דקממקן

בשאין שם איר, אבל יש שם איר משליכה לאיר ודיו, אין עושין פוחתין
לחם המרחץ בן ביום כדי להזיע, שהיה קודם גזירה מותר, יירושלמי א"ר נטא איהו כן אנו
אמרין דהא קלוריתא שרי (מינה) [מושיף] ומכחל מינה בירושלמי, א"ר מנא כאן לרפואה.

הוא דאמר כי האי טנא, שמואל דאמר לעיל דאפי' צו"ט אינו מפיקע
דאמר כי האי טנא דאמר נמי צחותמות שצקרקע דאפילו צו"ט אין
מפיקע: סרסא לך רישא, דמלתא דשמואל צחותמות שצקרקע
דמסייע ליה האי טנא: סיפא קשיא, דאמר שמואל ושל כלים אפילו
בשבת ממיר ומפיקע וחותר והאי טנא
מני ושל כלים בשבת ממיר אבל לא
מפיקע ולא חותר: הא מני רבי נחמיה
הוא, כלומר לעולם מותר להפיקע
ולחמך דאין צה משום סמירה ולהאי
טנא גופיה אס יכול להפיקע ולנתק
נידו שרי והא דקאמר משום טלטול
סכין קאמר ורבי נחמיה היא דאמר
צנכרין (דף לה) אפי' תרוד ואפילו
טלית אין ניטלין אלא לצורך תשמיש
שהן מיוחדין לו וסכין לאכולין הוא
דמויח ולא צחותמות וצבאל לא
סכירה ליה לשמואל כוונתה: אי הכי.
לרבי נחמיה היא: שבות שבת.
דטלטול יום טוב כצשל שבת: מסיקין
בכלים, דבני טלטול נמי"י ניהו
ומטלטלין נמי להסכין: אין מסיקין
בשברי כלים, שנצטרו צו"ט דהשתא
לא חזי לטלטול ואי משום דחזי להסקה
אמנוול לא להכי קיימי: מסיקין בין
בכלים כו'. דלית להו מוקצה: אין
מסיקין לא בכלים, דאין ניטלין אלא
לצורך תשמיש ור"ש צצברי כלים
דנולד הוא, והא רבי נחמיה היא
ומציעתא ר"ש וקמיתא רבי יהודה
וש"מ צו"ט א"ר נחמיה דהא הסקה
צו"ט קאי: פרי טנא, חד אמר
שני ליה שבות שבת משבות י"ט ומד
אמר לא שני ליה: באתנ"י אין
פוחתין אס הגר, לטול אחד מן
הגולמים של יוצר ולתחובו אגרופו
לתוכו לחקוק נר קרייז"ל בלע"ז מפני
שעושה כלי: ואין עושין פוחתין.
דאניהו נמי כלי ניהו לצורפי והז
פחיתת נמי כלי היא להדלקה שריכה
עשייה ותקון: חוספן צאור, בגמרא
מפרש מאי טנא שנה אור מסכין:
גב' דפחיתת נר מנא הוא, קודם
שצרו צנכשן: משגמרה מלאכתו.
חקיקתם: משצירפו, משחוקם ע"י
צירוף האור צנכשן, מצרף צלשון חכמים
מחוק ומקשה כלי חרס וכלי מתכות צצצר
המחוקין בין (ציד) [במים] צין צאור:
וממאי דס"ל לר"מ צנר צאור כלי
חרס צשלמא שאר כלי חרס גדולים
הם ואס אינן ראויין למים וליון ולדבר
לא מפני שמממן חזו מימיה לדבר יצ
כגון פירות אבל נר קטן הוא וכי לא
חזי למלמיה למאי חזי ומשיי חזי לקבולי
ציה פשיט: אינא דאמרי אמר רב

גב' דאמרי אמר רב

עין רש"י פ"ב מ"ד דכלים:

לעזי רש"י

קרייז"ל [קרייז"ל].

מוסף רש"י

מסיקין בכלים, צו"ט
שחיי רחין לטלטל
ויטלטל וימנע לתוך אזור
(שבת קכ"ד), ואין מסיקין
בשברי כלים, דלוי לוי
מוקלין ולא חזי לטלטל
(שם) א': בשברי כלים
שנצטרו ב' צדדים דלוי לוי
טול (שם כח: קמ"ג),
לחזיר, נכנס לחזיר ממנו
חור בית המרחץ ולא נמן
עליו מים, וקודם גזירה,
עד שלא גזרו על היצה
(ברכות כז:).

מוסף רש"י

פחיתת חרס ששוקע
אצבעו בביצים ועושין
בזון בית קבר, רש"י.
ב. ואמאי אמרין בגמרא
מאן תנא דפחיתת כלי
משור ליה מנא, מ"מ.
ג. ר"מ היא, דתנן כלי
חרס, רש"י, T. אין זה
כלי חרס, ה"ל כלי חרס, ה"ל
פחול הוא דמקבל טומאה
בחיטט משום שיש לכלי
תוך אלה שהוא צמיד
פחול נכ"מ.

מוסף רש"י

פחיתת חרס ששוקע
אצבעו בביצים ועושין
בזון בית קבר, רש"י.
ב. ואמאי אמרין בגמרא
מאן תנא דפחיתת כלי
משור ליה מנא, מ"מ.
ג. ר"מ היא, דתנן כלי
חרס, רש"י, T. אין זה
כלי חרס, ה"ל כלי חרס, ה"ל
פחול הוא דמקבל טומאה
בחיטט משום שיש לכלי
תוך אלה שהוא צמיד
פחול נכ"מ.